

Choroby bydła: co robić, gdy oczy szwankują?

Autor: dr hab. inż. Maciej Adamski

Data: 25 maja 2019

Choć efektywność produkcji w stadach bydła zależy od wielu czynników, podstawowym jest ich status zdrowotny. Najczęściej rozpatruje się choroby bydła takie jak: zaburzenia metaboliczne, schorzenia kończyn czy *mastitis*. Nie należy jednak bagatelizować innych zaburzeń, takich jak choroby oczu. Czy da się im jakoś przeciwdziałać?

Do najczęściej spotykanych chorób oczu u bydła należą: telazjoza oraz zakaźne i niezakaźne zapalenie spojówek oraz rogówki, które w sposób pośredni wpływają na efektywność produkcji. I mimo iż według zasad dobrostanu do obowiązków hodowcy należy regularny przegląd stada (najlepiej codzienny), trzeba mieć na względzie, że **choroby narządu wzroku z uwagi na swój charakter i podobieństwo objawów powinny być pod ścisłą kontrolą lekarza weterynarii**. Działanie w tej kwestii na własną rękę może pogorszyć stan zdrowia zwierzęcia!

Czym objawiają się choroby oczu?

Nie lecz krów sam! Poradź się weterynarza! Choroby bydła mogą nieść za sobą poważne konsekwencje, mające wpływ na życie zwierzęcia.

Telazjoza jest chorobą powstającą w wyniku inwazji nicieni z rodziny *Thelazia*. Wektorem tych pasożytów są **muchy**. Dlatego też zwierzęta są szczególnie narażone na tą chorobę w okresie wiosenno-letnim. Nicienie *Thelazia* bytują w obrębie kanału łzowego, worka spojówkowego oraz trzeciej powieki. W wyniku działalności tych pasożytów dochodzi do uszkodzeń w obrębie narządu wzroku. U bydła chorego na telazjozę obserwuje się:

- obfite łzawienie,
- spadek apetytu,
- rozdrażnienie,
- spadek wydajności mlecznej krów
- oraz znaczne ograniczenie (a nawet zahamowanie) rozwoju młodych osobników.

Ponadto manifestują się zmiany w obrębie gałek ocznych, takie jak:

- owrzodzenie oraz zmętnienie rogówki,
- przekrwienie oraz podrażnienie rogówki i spojówki,
- jak również ropne zapalenie gałki ocznej.

Brak leczenia tego schorzenia lub zbyt późne jego rozpoczęcie grozi **nieodwracalną utratą wzroku zwierzęcia**. Aby uniknąć tego schorzenia, należy zadbać o regularne odrobaczanie stada. Szczególnie należy zwrócić uwagę na młode bydło (osobniki do 2 roku życia), gdyż jest ono najbardziej narażone na inwazję nicieni z rodziny *Thelazia*.

Patologie w obrębie narządu wzroku mogą być jednym z objawów towarzyszących niektórym chorobom zakaźnym takich jak: [BVD/MD](#), [IBR](#) czy głowica.

Groźne zapalenia

Niezakaźne zapalenia spojówek mają związek przede wszystkim z [niewłaściwymi warunkami zoohigienicznymi obiektów inwentarskich](#). Amoniak oraz siarkowodór są agresywnymi gazami powstającymi w wyniku rozkładu odchodów zwierząt. Nadmierne ich stężenie w powietrzu powoduje zapalenie spojówek, jak również **ogólne zatrucie organizmu**. Zjawisko to stanowi niebezpieczeństwo zarówno dla zwierząt, jak i dla obsługi. Aby ograniczyć uwalnianie gazów szkodliwych, należy zadbać o **regularne i częste usuwanie obornika oraz gnojowicy**. W celu zapobiegania występowania zapalenia spojówek należy również zadbać o jakość wentylacji.

Prawidłowo funkcjonujący system wentylacyjny umożliwi ograniczenie stężenia gazów szkodliwych, jak też pyłów w budynkach inwentarskich.

Zakaźne zapalenie spojówki i rogówki (IBK) jest chorobą wywoływaną przez różnorodne czynniki zakaźne, takie jak m.in. chlamydie, riketsje czy herpeswirusy. Najczęstszą i najlepiej poznaną przyczyną występowania IBK jest infekcja wywołana przez pałeczkę *Moraxella bovis*. Objawami zakażenia tą bakterią są:

- obfite łzawienie,
- nadwrażliwość na światło,
- śluzowo-ropny wyciek z oczu,
- czy obrzęk naczyń krwionośnych w obrębie spojówki wraz ze zwężeniem źrenicy.

Niekiedy obserwuje się również (szczególnie u zwierząt młodych) charakterystyczne zmętnienie spojówki – **białe z szaro-niebieskim obrzeżem**. Ponadto infekcji towarzyszyć mogą owrzodzenia oraz perforacja rogówki. Niestety objawy infekcji oczu na tle innych czynników zakaźnych są zbliżone.

Choroby bydła, którym towarzyszą patologie oczu

Należy także wziąć pod uwagę, że patologie w obrębie narządu wzroku mogą być jednym z objawów towarzyszących niektórym chorobom zakaźnym, takim jak: [BVD/MD](#), [IBR](#) czy [głowica](#). Podczas występowania tych chorób obserwuje się u bydła: zapalenie spojówek lub całej gałki ocznej oraz łzawienie. Dodatkowo w przebiegu złośliwej gorączki nieżytowej bydła (głowicy) obserwuje się również: obrzęk powiek, zmętnienie oraz owrzodzenia rogówki.

Jak zapobiegać **CHOROBOM OCZU** u bydła?

1
OPTYMALNE
WARUNKI ZOOTECHNICZNE

2
BRAK MUCH
W OBORZE

3
WITAMINA A
W PASZY

Choroby bydła atakujące ich oczy można eliminować.

Dbłość o warunki

Aby zapobiegać chorobom oczu u bydła, należy zadbać o utrzymanie **optymalnych warunków zoohigienicznych**, ograniczać ilość much w obiekcie, jak również należy zadbać o odpowiednią podaż **witaminy A** w paszy. Z uwagi na coraz mniejsze stosowanie w żywieniu bydła pasz gospodarskich bogatych w witaminę A (szczególnie u krów mlecznych) uzasadnione jest stosowanie suplementacji witaminowej. Tego typu dodatki występują zarówno w formie sypkiej, jak również jako lizawki. Profilaktyka zapalenia spojówek oraz rogówki na tle zakaźnym z uwagi na mnogość

i różnorodność czynników infekcyjnych nie jest łatwa. W celu ograniczenia ryzyka ich wystąpienia należy przeprowadzać w stadzie regularne szczepienia i odrobaczanie. Należy także zapewnić zwierzętom właściwą opiekę weterynaryjną i optymalny poziom dobrostanu.

Choroby oczu, podobnie jak innych narządów, zaburzają prawidłowe funkcjonowanie organizmu. W związku z tym przyczyniają się do obniżenia dobrostanu zwierząt, zaburzając tym samym ich produktywność oraz rozwój osobników młodych. Wpływa to negatywnie na przebieg produkcji, a w konsekwencji na jej ekonomiczność. Nie należy więc lekceważyć chorób oczu u bydła!

Może zainteresować Cię też: [Jak zadbać o odporność całego stada?](#)